

ΝΑΟΣ

ΗΦΑΙΣΤΟΥ

ΤΣΟΜΙΔΗΣ ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΣ Α1

Περιγραφή

- ▶ Ο Ναός του Ηφαίστου (αποκαλούμενος και Θησείο) είναι ένας από τους πλέον διατηρημένους αρχαίους ναούς του ελληνικού χώρου. Ο ναός είχε σχεδιαστεί και πιθανότατα άρχισε να χτίζεται ήδη από το 450 π.Χ., σίγουρα πριν από τον Παρθενώνα. Στα χρόνια που ακολουθούν σημειώνονται αλλαγές στο σχεδιασμό, γύρω στο 445 π.Χ., είναι όμως σε προχωρημένο στάδιο το έργο, αφού τότε ολοκληρώνονται οι μετόπες με τους άθλους του Ηρακλή και τα γλυπτά του ανατολικού αετώματος. Μεταξύ 445-440 π.Χ. φιλοτεχνείται η δυτική ζωφόρος. Ανάμεσα στο 435 και το 430 π.Χ. χρονολογούνται η ανατολική ζωφόρος, το δυτικό αέτωμα και η διαμόρφωση του εσωτερικού με περαιτέρω αλλαγές στο αρχικό σχέδιο. Το 421 π.Χ. τοποθετούνται η σίμη, τα ακρωτήρια και το λατρευτικό σύμπλεγμα του Ηφαίστου και της Αθηνάς, οπότε πρέπει να ολοκληρώνεται και η στέγη του ναού.

Ρυθμός, υλικό και τόπος

- ▶ Ο Ναός αυτός είναι χτισμένος πάνω στο λόφο του Αγοραίου Κολωνού, στο δυτικό μέρος της Αρχαίας Αγοράς, κατά διεύθυνση Ανατολή - Δύση με είσοδο από την Ανατολή. Είναι δωρικού ρυθμού, περίπτερος, εξάστυλος ναός, κτισμένος ίσως από τον αρχιτέκτονα Ικτίνο από πεντελικό μάρμαρο. Έχει 13 κίονες σε κάθε πλευρά μήκους και 6 (συναριθμούμενοι) κατά πλάτος. Ο σηκός του χωρίζεται σε πρόναο, κυρίως ναό και οπισθόδομο.

Αρχιτεκτονική και μυθολογία

- ▶ Στην ανατολική πρόσοψη του ναού, που βλέπει προς την Αρχαία Αγορά, ο ανάγλυφος διάκοσμος στις μετόπες απεικονίζει τους άθλους του Ηρακλή, ενώ στο αέτωμα παριστάνεται πιθανόν μια Κενταυρομαχία (μάχη του Θησέα και των Λαπιθών εναντίον των Κενταύρων στο Πήλιο). Στην ανατολική ζωφόρο απεικονίζεται άλλη μια σκηνή μάχης. Η ταύτιση του θέματος δεν είναι σίγουρη και οι διάφορες ερμηνείες προτείνουν μάχη του Θησέα και των Παλλαντιδών, μάχη Ελλήνων και Τρώων στο Σκάμανδρο, όπου ο Ήφαιστος βοήθησε τον Αχιλλέα, ή μάχη του Ερεχθέα και του Ευμόλπου. Στη δυτική πλευρά ο γλυπτός διάκοσμος απεικόνιζε την άλωση της Τροίας στο αέτωμα και το κυνήγι του Καλυδωνίου Κάπρου στη ζωφόρο. Οι βόρειες και νότιες μετώπες αποδίδουν επεισόδια από τις περιπέτειες του Θησέα

Όταν ήταν χριστιανικός ναός

- ▶ Πότε ακριβώς έγινε η μετατροπή του αρχαίου αυτού ναού σε χριστιανικό δεν έχει επιβεβαιωθεί. Εικάζεται από πολλούς ίσως από τον 7ο αιώνα. Πάντως το 1690 αναφέρεται επίσημα ως χριστιανικός ναός της Αθήνας μέχρι και το 1834, αφιερωμένος στον **Άγιο Γεώργιο** με το χαρακτηριστικό παρωνύμιο «**Άη Γιώργης ο Ακαμάτης**». Όπως και να έχει όμως η τελευταία λειτουργία που έγινε στον Άη Γιώργη τον Ακαμάτη ήταν στις 2 Φεβρουαρίου του 1833 όταν τελέσθηκε ο πανηγυρισμός της άφιξης του **Όθωνα** στην Ελλάδα όπου παρουσία των Αθηναίων και πλήθους άλλου κόσμου ο επίσκοπος Ταλαντίου Νεόφυτος έπλεξε το εγκώμιο της ημέρας. Όταν η Αθήνα ανακηρύχθηκε πρωτεύουσα της Ελλάδας η κοινοποίηση του σχετικού βασιλικού διατάγματος έγινε σ' αυτόν το Ναό που ήταν και η τελευταία δημόσια προσέλευση των Αθηναίων.
- ▶ Από το 1835 έως το 1874 στέγασε το πρώτο Κεντρικό Αρχαιολογικό Μουσείο της χώρας όπου και ο ναός ανέλαβε τον αρχαίο του χαρακτήρα.

ΕΙΚΟΝΕΣ

